

### บทที่ 3

#### ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์ส่วนประสมการตลาดบริการสำหรับธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหารสุกรสำเร็จรูปในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก
- 3.2 การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก
- 3.3 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 วิธีการดำเนินการวิจัย
- 3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7 การตรวจสอบข้อมูล
- 3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะสอดคล้องตามแนวคิดของ Boddy (2016) ซึ่งระบุว่า การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพที่สนใจได้ข้อมูลที่อิมตัว ควรมีขนาดตัวอย่าง 12 คน งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็น ผู้เลี้ยงสุกรที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มตามกฎหมายชื่ออาหารสุกรสำเร็จรูปในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ฟาร์มขนาดเล็กเลี้ยงสุกรขุน จำนวน 50-500 ตัว และมีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรอย่างน้อย 1 ปี

#### 3.2 การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มตามกฎหมายชื่ออาหารสุกรสำเร็จรูป ในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ฟาร์มขนาดเล็กเลี้ยงสุกรขุนจำนวน 50-500 ตัว และมีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 12 คน

#### 3.3 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

##### 3.3.1 แบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured) โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างและคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) ไว้ล่วงหน้าก่อนการไปเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ซึ่งไม่ได้กำหนดแนวคำตอบ โดยเปิดช่องว่างให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตอบได้อย่างอิสระ ทำให้ได้

คำตอบที่ละเอียดในทุกแง่มุม (ชาย โพธิ์สีตา, 2554: 239-244) โดยแบบสัมภาษณ์ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนนำหรือปกของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย อาทิ ชื่อเรื่องงานวิจัย คำชี้แจง และชื่อสังกัดของผู้วิจัย

ส่วนที่ 2 ส่วนผู้สัมภาษณ์ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ-สกุลของผู้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 3 ส่วนผู้ถูกสัมภาษณ์ เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ อาทิ วันที่ เวลา เพศ อายุ รายได้ การศึกษา ขนาดของกิจการฟาร์ม วิธีการชำระเงิน ความถี่ในการซื้อต่อเดือน

ส่วนที่ 4 ส่วนคำถาม เป็นส่วนของข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนประสมการตลาด บริการ ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการ

### 3.3.2 การจัดบันทึก และบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยมีการขออนุญาตในการจัดบันทึกและบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นเวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง (Creswell, 2009: 179-180) เพื่อรวบรวมรายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและครบถ้วนตามประเด็นหลักในการศึกษา ในระหว่างดำเนินการวิจัย

## 3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาของการวิจัยเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นได้ทำการศึกษาค้นคว้าความรู้ทางวิชาการเพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ตามทฤษฎีและกรอบแนวคิดของการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ตรวจสอบแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้องและเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามคำแนะนำ

3.4.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ตรวจสอบแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้องและเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้เหมาะสมตามคำแนะนำ

3.4.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปทดลองกับผู้เลี้ยงสุกรในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 ชุด เพื่อพิจารณาความเข้าใจของภาษาและประโยคที่สัมภาษณ์ ความยากง่ายของคำที่ใช้ รูปแบบภาษา และเก็บข้อมูลวิธีการสอบถามที่เหมาะสมเพื่อนำไปปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สื่อความหมายของคำถามได้ตรงตามที่ต้องการมากขึ้น

3.4.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ในขั้นสุดท้ายทั้งด้านภาษา และการเรียบเรียงลำดับคำถามเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นผู้เลี้ยงสุกรในเขตอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

## 3.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.5.1 ผู้วิจัยนัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยใช้วิธีโทรนัดหมายล่วงหน้าโดยกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ พร้อมกับส่งคำถามให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้มีโอกาสเตรียมตัวล่วงหน้า

**3.5.2 ผู้วิจัยเข้าไปดำเนินการตามแบบสัมภาษณ์** โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยจะเตรียมคำถามแบบกว้าง ๆ แล้วให้ ผู้ให้ข้อมูลหลักตอบคำถามหรือเล่า เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างอิสระเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร พร้อมกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และผู้วิจัยจะคอยซักคำถามในกรณีที่คำตอบหรือสิ่งที่เล่ามาไม่ชัดเจนหรือผู้วิจัยต้องการรายละเอียด มากยิ่งขึ้น และเข้าร่วมทำกิจกรรมร่วมกันกับผู้ให้ข้อมูลหลัก เช่น ให้อาหารสุกรร่วมกันกับผู้เลี้ยงสุกร ซึ่งต้องมีการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ด้วยการจดบันทึกและบันทึกเสียงผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้เวลา สัมภาษณ์ไม่เกิน 1 ชั่วโมง 30 นาที

**3.5.3 ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล** ที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปเนื้อหา

### 3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากการตอบแบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

**3.6.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)** เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการให้ ผู้ให้ข้อมูลหลักเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างอิสระเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร การให้อาหารในการเลี้ยงสุกร พร้อมกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งเมื่อหลังจากเล่าแล้ว ก็จะทำให้ทำการสัมภาษณ์ข้อมูล ตามแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้น

**3.6.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)** เป็นข้อมูลที่รวบรวมได้จากบทความ ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ห้องสมุดอำเภอกันทรลักษณ์ และทวงเว็บไซต์

### 3.7 การตรวจสอบข้อมูล

งานวิจัยเชิงคุณภาพนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามหลักจริยธรรมของการวิจัย โดยมีการทำ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลจากคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเพื่อให้งานวิจัย มีความเที่ยงตรง และความน่าเชื่อถือ และประกอบกับมีการให้ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัยเป็น ผู้ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ทั้งในส่วนเกี่ยวกับภาษาและเนื้อหา โดยให้อาจารย์ที่ ปรึกษาการวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยการตรวจสอบข้อมูล ของการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช, 2552: 129-130)

**3.7.1 การตรวจสอบความตรง (Validity)** ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงของข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการจดบันทึกมาเรียบเรียงและตีความ แล้วถามย้อนกลับไปยังผู้ให้ ข้อมูลหลักอีกครั้ง เพื่อยืนยันความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละราย

**3.7.2 การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation)** การตรวจสอบข้อมูลในการวิจัยเชิง คุณภาพได้ใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Method) (อรุณี อ่อนสวัสดิ์, 2551: 282) โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ เป็นการ ตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความถูกต้องเหมาะสม โดยผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลของจำนวน

สุกรในเขตพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ และมีการเช็คข้อมูลจำนวนสุกรไปยังปศุสัตว์อำเภอ กันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าข้อมูลจำนวนสุกรยังไม่ตรงกัน เนื่องจากปศุสัตว์อำเภอกันทรลักษ์ ยังไม่มีการอัปเดตฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน แล้วผู้วิจัยจึงได้มีการได้มีการเสนอความคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ ปศุสัตว์ว่าข้อมูลจำนวนสุกรในพื้นที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ เป็นเพื่อพิจารณาปรับปรุง ฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

### 3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Content Analysis) จากเครื่องมือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลจากการจดบันทึก และข้อมูล เทปบันทึกเสียงที่ถอดเป็นบทสนทนา มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามหัวข้อที่กำหนด แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านขั้นตอนการจัดระเบียบทางกายภาพข้อมูลแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) การแสดงข้อมูล (Data Display) และการสร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป (Conclusion & Verification) (Miles and Huberman, 1994: 12)

**3.8.1 การลดทอนข้อมูล (Data Reduction)** คือ การปรับลด เพิ่ม หาข้อมูลใหม่ จนได้ผล หรือข้อสรุป เพื่อให้มีความกระชับและเป็นระเบียบ โดยการลงรหัสข้อความ (Coding) ในวลีหรือ ประโยคที่มีประเด็นสำคัญเพื่อจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นกลุ่มเดียวกัน (ชาย โพธิ์สิตา, 2554: 240-246) เพื่อให้อยู่ในรูปแบบที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำข้อมูลจากการ สัมภาษณ์มาถอดบทสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ (Word by Word) เพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้แล้วนำมา เรียบเรียงนำข้อมูลมาใส่รหัส จัดรูปแบบ และจำแนกประเภทข้อมูลรวมถึงจัดให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลไปสู่การหาข้อสรุป นำมาวิเคราะห์เป็นประเด็นหลักและแบ่งเป็น ประเด็นย่อยต่อไป

**3.8.2 การแสดงข้อมูล (Data Display)** คือ การจัดการข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมและ ลดทอนข้อมูล นำมาจัดระเบียบและนำมาเรียงลำดับตามเวลาที่เกิดขึ้นก่อนหลัง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มา แสดงในหลายรูปแบบของตาราง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้ มาทำการแสดงข้อมูลเป็นตาราง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและแยกเป็นประเภทของข้อมูล เพื่อง่ายต่อการสรุปในขั้นต่อไป

**3.8.3 การสร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป (Conclusion & Verification)** คือ การดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาทำการลดทอนและแสดงผลข้อมูลแล้ว เพื่อนำมา วิเคราะห์หาข้อสรุปและตรวจสอบยืนยันเป็นข้อสรุปสุดท้าย (นิศา ชูโต, 2551: 222-224)

เมื่อผู้วิจัยเสร็จขั้นตอนการลดทอนข้อมูล และการแสดงผลข้อมูล ได้หาข้อสรุปของการวิจัยซึ่ง สามารถแสดงในลักษณะของแผนภาพความสัมพันธ์ของโมโนทัศน์ หรือผลการตรวจสอบข้อมูลโดยสรุป จากการวิเคราะห์ และส่งข้อมูลสรุปที่ได้ไปให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งเพื่อเป็น การยืนยันผล จนสามารถยืนยันข้อสรุปดังกล่าวได้ชัดเจน หากข้อสรุปที่ได้ยังมีข้อมูลที่ขาดความ สมบูรณ์จากการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการในขั้นตอนการลดทอนข้อมูล

การแสดงผลหรือการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม จนกว่าจะได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์หรืออิมตัวตาม  
วัตถุประสงค์การวิจัย

คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี